AKTUALITĀTES TIESĪBU AKTOS

(01.10.2026. - 31.10.2026.)

Saturs

- Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”
- Grozījumi Krimināllikumā
- Grozījumi Nacionālās drošības likumā

Sankciju jaunumi

- ES Ārlietu padome pieņem līdz šim apjomīgāko sankciju sarakstu papildinājumu pret Krieviju
- Japāna paplašina sankcijas un eksporta ierobežojumus pret Krieviju
- ES pagarina sankcijas pret Nikaragvu
- Moldovas Republika: ES ierobežojošie pasākumi pagarināti līdz 2027. gada aprīlim
- Krievijas tiesa noraida Euroclear apelāciju par 250 miljardu ASV dolāru kompensāciju
- Ķīna arī 2027. gadā nepiemēros eksporta kvotas fosforītiem un sudrabam
- Ķīna izstrādā noteikumus komercnoslēpumu aizsardzībai pret ārvalstu subjektiem
- OFAC atjaunina skaidrojumus par darījumu bloķēšanu, noraidīšanu un ziņošanu

GROZĪJUMI LIKUMĀ "PAR IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKLI"

Pieejams šeit:

- Saeima 2026. gada 15. oktobrī steidzamības kārtā pieņēma grozījumus likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" (turpmāk – IIN likums). Grozījumiem ir divi galvenie mērķi. Pirmkārt, kriptoaktīvu aplikšanu ar nodokli tie pielīdzina kārtībai, kas jau ir spēkā attiecībā uz finanšu instrumentiem. Otrkārt, tie dod fiziskajām personām vienreizēju iespēju sakārtot nodokļu saistības par iepriekš nedeklarētiem kriptoaktīviem.
- Grozījumi IIN likuma 11.[13] pantā paplašina ieguldījumu konta režīmu. Līdz šim tas aptvēra naudas līdzekļus un finanšu instrumentus, bet turpmāk aptvers arī kriptoaktīvus. Ieguldījumu kontā varēs veikt darījumus ar kriptoaktīviem, kontā varēs ieskaitīt kriptoaktīvus, kas pārvesti no cita ieguldījumu konta, un izņemt kriptoaktīvus, kas iegūti konta ietvaros veiktajos darījumos. Praksē tas nozīmē, ka nodoklis nebūs jāmaksā par katru kriptoaktīvu maiņas darījumu atsevišķi. Ienākums radīsies brīdī, kad no konta izņemtā vērtība pārsniegs tajā ieguldīto.
- Ieguldījumu konta pakalpojumus turpmāk varēs sniegt arī kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējs, kas saņēmis atļauju atbilstoši Regulai (ES) 2023/1114 par kriptoaktīvu tirgiem (MiCA). Tam papildus jāatbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām. Ministru kabinetam šie noteikumi jāizdod līdz 2026. gada 30. decembrim.
- IIN likuma pārejas noteikumu 210.–218. punkts ļauj rezidentam iesniegt vienreizēju deklarāciju par kriptoaktīviem, kas viņam pieder 2026. gada 31. decembrī. Deklarēt var kriptoaktīvus, kas tiek turēti MiCA licencēta pakalpojumu sniedzēja kontā vai pašuzturētā adresē, ja tie nav iegūti par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem. Deklarācijā norāda katra kriptoaktīva veidu, apjomu, tirgus vērtību un turēšanas vietu.
- Tirgus vērtībai piemēro 10 % nodokļa likmi. Vērtību nosaka pēc sešu mēnešu vidējās cenas MiCA tirdzniecības platformā. Deklarētā vērtība kļūst par kriptoaktīvu sākotnējo iegādes vērtību, tāpēc turpmāk ar nodokli apliks tikai vērtības pieaugumu pēc 2026. gada.
- Šeit uzskaitīti BDO Law ieskatā būtiskākie likuma grozījumi, un tie neatspoguļo visus veiktos grozījumus.

GROZĪJUMI KRIMINĀLLIKUMĀ

Pieejams šeit:

- Saeima 2026. gada 1. oktobrī pieņēma grozījumus Krimināllikumā, ar kuriem pārņemta Direktīva (ES) 2024/1203 par vides krimināltiesisko aizsardzību. Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc izsludināšanas.
- Grozījumi ievieš vairākus jaunus noziedzīgu nodarījumu sastāvus. Tie ir zemes dzīļu un ūdeņu izmantošanas noteikumu pārkāpšana, kuģu nodošana pārstrādei neatļautā rūpnīcā un liellopu produktu, kakao, kafijas, palmu eļļas, kaučuka, sojas un koksnes nelikumīga laišana tirgū ievērojamā apmērā.
- Tāpat jauni sastāvi ir darbības ar invazīvām svešzemju sugām un tīšas darbības bez likumā noteiktā ietekmes uz vidi novērtējuma. Atbildība paplašināta arī uz fluorētajām siltumnīcefekta gāzēm un nelikumīgiem atkritumu pārvadājumiem pāri robežai.
- Daudzos pantos sankcijas ir bargākas. Kā vienots kvalificējošs apstāklis ieviesta ievērojamas ekosistēmas vai aizsargājamas dzīvotnes iznīcināšana vai neatgriezenisks kaitējums gaisa, augsnes vai ūdens kvalitātei. Par to draud brīvības atņemšana līdz astoņiem gadiem. Ja nodarījumu izdarījusi organizēta grupa vai tas izraisījis smagas sekas, sods var būt līdz desmit, bet 98. panta gadījumā līdz divpadsmit gadiem. Vienlaikus paredzēta atbrīvošana no kriminālatbildības personām, kas ievērojušas darbības atļaujas nosacījumus vai rīkojušās, lai ierobežotu invazīvo sugu izplatību.
- Šeit uzskaitīti BDO Law ieskatā būtiskākie likuma grozījumi, un tie neatspoguļo visus veiktos grozījumus.

GROZĪJUMI NACIONĀLĀS DROŠĪBAS LIKUMĀ

Pieejams šeit:

- Saeima 2026. gada 8. oktobrī pieņēma grozījumus Nacionālās drošības likumā, kas stājas spēkā 2026. gada 5. novembrī. Tie paplašina ierobežojumus Krievijai vai Baltkrievijai piederīgām personām, attiecinot tos arī uz D kategorijas kritisko infrastruktūru. D kategorijas kritiskā infrastruktūra ir valsts darbības nepārtrauktībai svarīgus pakalpojumus sniedzošu subjektu kopums. Šo pakalpojumu pārtraukšana būtiski apdraudētu sabiedrības un valsts drošību kara laikā, piemēram, pārtikas ražošanā, siltumapgādē un medikamentu apritē.
- Saskaņā ar jauno $22.^{2}$ panta $5.^{1}$ daļu Krievijai vai Baltkrievijai piederīgās personas nevar iegūt būtisku līdzdalību vai izšķirošu ietekmi D kategorijas kritiskās infrastruktūras subjektā. Tās nevar būt arī šāda subjekta patiesais labuma guvējs vai netiešās ietekmes ieguvējs. Turklāt D kategorijas subjektam jāinformē nozares ministrija par aizdevumu, kas pārsniedz 10 % no tā aktīviem, ja tas saņemts no ārvalstnieka vai no juridiskās personas, kuras patiesais labuma guvējs ir ārvalstnieks. Izņēmums ir ES, EBTA, NATO vai ESAO dalībvalstu valstspiederīgie. Līdz 2026. gada 1. decembrim Aizsardzības ministrija kopā ar nozaru ministrijām apzinās D kategorijas subjektus, kuros ir šādu personu līdzdalība vai ietekme. Par tiem Iekšlietu ministrijai tiks iesniegti priekšlikumi par izslēgšanu no D kategorijas.
- Vienlaikus grozījumi pilnveido regulējumu nacionālajai drošībai nozīmīgām komercsabiedrībām. Par tādu Ministru kabinets, pamatojoties uz valsts drošības iestādes atzinumu, var noteikt arī IT pakalpojumu sniedzēju, kas nodrošina kritiskās infrastruktūras funkcionēšanu vai tās datu apstrādi. Finanšu tirgus dalībniekiem šis nosacījums nav piemērojams. Patiesā labuma guvēja maiņai turpmāk skaidri nepieciešama Ministru kabineta atļauja.
- Šeit uzskaitīti BDO Law ieskatā būtiskākie likuma grozījumi, un tie neatspoguļo visus veiktos grozījumus.

SANKCIJU JAUNUMI

ES ĀRLIETU PADOME PIEŅEM LĪDZ ŠIM APJOMĪGĀKO SANKCIJU SARAKSTU PAPILDINĀJUMU PRET KRIEVIJU

- 2026. gada 12. oktobrī ES Ārlietu padome Luksemburgā pieņēma līdz šim apjomīgāko individuālo sankciju kopumu pret Krieviju. Tas aptver 1569 ar Krievijas militāri rūpniecisko kompleksu saistītas fiziskās un juridiskās personas. Papildus sankcijas noteiktas 77 personām, kas iesaistītas nelikumīgo Valsts domes vēlēšanu organizēšanā okupētajās Ukrainas teritorijās. Latvija sanāksmē aicināja ES līmenī aizliegt Krievijas graudu importu un tranzītu, kā arī stiprināt ES un NATO ārējās robežas drošību. Vienlaikus tika uzsvērts, ka ES kandidātvalstīm pilnībā jāpievienojas sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju.

JAPĀNA PAPLAŠINA SANKCIJAS UN EKSPORTA IEROBEŽOJUMUS PRET KRIEVIJU

Pieejams šeit:

- Japānas valdība 2026. gada 2. oktobrī, saskaņojot rīcību ar citām lielākajām valstīm, noteica jaunas sankcijas pret Krieviju saskaņā ar Ārvalstu valūtas un ārējās tirdzniecības likumu. Līdzekļu iesaldēšana piemērota 33 ar Krieviju saistītām vienībām un deviņām fiziskām personām, un eksporta aizliegums noteikts četrām militāri saistītām vienībām ārpus Krievijas un Baltkrievijas. Ierobežojumi pakalpojumu un kapitāla darījumiem, tostarp aizdevumiem un garantijām, noteikti arī 35 kuģiem, taču līdz 1. novembrim pieļaujama pirms 2. oktobra noslēgto līgumu izpilde. 6. oktobrī Japāna paplašināja arī eksporta ierobežojumus, kas stājās spēkā 16. oktobrī. Tie aptver 102 rūpniecības preces, deviņas ar ķīmiskajiem un bioloģiskajiem ieročiem saistītas vielas un noteiktu darbgaldu programmatūru, tostarp minerālus, ķīmiskās vielas, plastmasas, tērauda un krāsaino metālu izstrādājumus, iekārtas, kā arī mērinstrumentus un medicīnas instrumentus. Šo preču eksportam nepieciešama ekonomikas, tirdzniecības un rūpniecības ministra atļauja saskaņā ar likuma 48. panta 3. punktu, ko izsniedz tikai izņēmuma gadījumos, piemēram, humānu apsvērumu dēļ.

ES PAGARINA SANKCIJAS PRET NIKARAGVU

Pieejams šeit:

- ES Padome par vēl vienu gadu, līdz 2027. gada 15. oktobrim, pagarināja ierobežojošos pasākumus saistībā ar situāciju Nikaragvā, un tie attiecas uz 21 fizisko personu un trim vienībām. Sarakstā iekļautajām personām piemēro līdzekļu iesaldēšanu, un ES pilsoņiem un uzņēmumiem aizliegts tām darīt pieejamus līdzekļus, bet fiziskajām personām noteikts arī ieceļošanas un tranzīta aizliegums ES teritorijā. ES nosoda Nikaragvas iestāžu sistemātiskās represijas un aicina atbrīvot visus politieslodzītos, atjaunot tiesiskumu un uzsākt dialogu starp režīmu un opozīciju par vēlēšanu reformām. Sankciju režīms ieviests 2019. gada oktobrī, un dalībvalstis to pārskata katru gadu.

MOLDOVAS REPUBLIKA: ES IEROBEŽOJOŠIE PASĀKUMI PAGARINĀTI LĪDZ 2027. GADA APRĪLIM

Pieejams šeit:

- ES Padome līdz 2027. gada 29. aprīlim pagarināja ierobežojošos pasākumus pret personām, kas atbildīgas par darbībām, kuras destabilizē Moldovas Republiku vai apdraud tās suverenitāti un neatkarību. Pašlaik sankcijas attiecas uz 23 fiziskām personām un piecām vienībām. Visām sarakstā iekļautajām personām piemēro līdzekļu iesaldēšanu, un ir aizliegts tieši vai netieši darīt tām pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus. Fiziskajām personām papildus noteikts aizliegums ieceļot jebkurā ES dalībvalstī vai šķērsot tās teritoriju tranzītā.Eiropadome 2025. gada 23. oktobra secinājumos apliecināja apņēmību turpināt ciešu sadarbību ar Moldovu, lai stiprinātu tās noturību un stabilitāti pret Krievijas pastāvīgajām destabilizējošajām darbībām, tostarp hibrīduzbrukumiem, kuru mērķis ir graut valsts demokrātiskās institūcijas. ES uzsver, ka tā nelokāmi atbalsta Moldovas drošību, ekonomiku un energoapgādi.

KRIEVIJAS TIESA NORAIDA EUROCLEAR APELĀCIJU PAR 250 MILJARDU ASV DOLĀRU KOMPENSĀCIJU

Pieejams šeit:

- Maskavas apgabala arbitrāžas tiesa 2026. gada 22. oktobrī atstāja spēkā spriedumu, ar kuru no Euroclear par labu Krievijas Centrālajai bankai piedzīti aptuveni 250 miljardi ASV dolāru par ES sankciju dēļ iesaldētajiem aktīviem. Euroclear turpinās aizstāvēt savas intereses, tostarp Beļģijas tiesās, un prasījumiem Krievijā izveidojis uzkrājumus 162 miljonu eiro apmērā.

ĶĪNA ARĪ 2027. GADĀ NEPIEMĒROS EKSPORTA KVOTAS FOSFORĪTIEM UN SUDRABAM

Pieejams šeit:

Ķīnas Tirdzniecības ministrija 2026. gada 29. oktobrī publicēja 2027. gada eksporta kvotu kārtību, saskaņā ar kuru arī turpmāk netiks piemērota eksporta kvotu pārvaldība fosforītiem un sudrabam. Eksporta licencēšanas prasības tomēr saglabājas, eksportētājiem ar spēkā esošu eksporta līgumu licence jāsaņem un jāizmanto muitas deklarēšanai un preču muitošanai. Šāda kārtība ir spēkā kopš 2019. gada 1. janvāra un tiek saglabāta katru gadu.

ĶĪNA IZSTRĀDĀ NOTEIKUMUS KOMERCNOSLĒPUMU AIZSARDZĪBAI PRET ĀRVALSTU SUBJEKTIEM

Pieejams šeit:

Ķīnas Tirdzniecības ministrija 2026. gada 26. oktobrī nodeva sabiedriskajai apspriešanai noteikumu projektu par Ķīnas komercnoslēpumu aizsardzību. Noteikumi attieksies uz gadījumiem, kad ārvalstu subjekts starptautiskās tirdzniecības vai ar to saistītu darbību gaitā aizskar Ķīnas komercnoslēpumus un tas apdraud vai rada reālus draudus Ķīnas valsts suverenitātei, drošībai vai attīstības interesēm. Pret šādiem subjektiem ministrija varēs piemērot vienu vai vairākus pasākumus, tostarp ierobežot vai aizliegt to tirdzniecību ar precēm, tehnoloģijām un pakalpojumiem, kas saistīti ar Ķīnu, kā arī ierobežot jaunas investīcijas Ķīnā.

OFAC ATJAUNINA SKAIDROJUMUS PAR DARĪJUMU BLOĶĒŠANU, NORAIDĪŠANU UN ZIŅOŠANU

Pieejams šeit:

ASV Ārvalstu aktīvu kontroles birojs 2026. gada 26. oktobrī grozīja 11 bieži uzdoto jautājumuskaidrojumus par darījumu bloķēšanu, noraidīšanu un ziņošanu, nemainot sankciju regulējumu un neparedzot jaunus sarakstus. Skaidrojumi uzsver atšķirību starp abām darbībām: darījums jābloķē, ja tajā ir ieinteresēta sankcionēta persona, un līdzekļi jāieskaita atsevišķā procentus nesošā kontā, bet darījums jānoraida, ja tas ir aizliegts, taču sankcionētas personas intereses tajā nav. Par bloķētu vai noraidītu darījumu jāziņo OFAC 10 darbdienu laikā, pievienojot maksājuma rīkojumu un citus pamatojošos dokumentus, un par bloķēto īpašumu, kas tiek turēts 30. jūnijā, līdz 30. septembrim jāiesniedz gada pārskats. Tāpat precizēts, ka klienta jautājums par darījumu ar sankcionētu valsti nav uzskatāms par darījumu un ziņošanas pienākumu nerada, taču tādu rada faktisks maksājuma rīkojums. Finanšu iestādēm ieteicams pārskatīt iekšējās procedūras, jo nepamatota maksājuma noraidīšana bloķēšanas vietā vai novēlota ziņošana pati par sevi ir sankciju pārkāpums

Lai uzzinātu, kā mēs varam palīdzēt Jūsu biznesam, aicinām sazināties ar mūsu ekspertu komandu, kura izstrādās Jūsu biznesa vajadzībām piemērotāko un efektīvāko risinājumu!

KONTAKTI SAZIŅAI

Jānis Ciguzis
Juridiskās nodaļas vadītājs, CAMS, CGSS
janis.ciguzis@bdo.lv

Šī publikācija ir rūpīgi sagatavota, tomēr tā ir uzrakstīta vispārīgi, un tā ir jāuztver kā vispārīgs informatīvs materiāls, kas nav attiecināms uz nevienu konkrētu situāciju. Šo publikāciju nedrīkst lietot vai atsaukties uz to, lai vērtētu konkrētas situācijas, un Jums nevajadzētu rīkoties saskaņā ar šajā publikācijā ietverto informāciju, neiegūstot iepriekšēju profesionālu konsultāciju.

© Visas autortiesības pieder BDO Law. Visas tiesības aizsargātas.

